

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Tholen

Weerbaarheid, relaties en seksualiteit.

Obs De Schalm

Schoolstraat 3

4696 CK Stavenisse

T 0166-692606

E obsdeschalm@octho.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1.....	3
Visie	3
1.1.....	4
Onze standpunten	4
1.2.....	4
Invulling van onze educatie	4
1.3.....	4
Competenties docenten.....	4
1.4.....	5
Ouders	5
2.....	5
Hoe handelen bij seksuele intimidatie, agressie en geweld?	5
2.1.....	6
Wat is seksueel grensoverschrijdend gedrag?	6
2.2.....	6
Wat kan de school doen om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen?	6
2.3.....	9
Wat te doen bij vermoedens?.....	9
3.....	10
Bijlage	10

Voor u ligt het beleidsplan weerbaarheid, relaties en seksualiteit. We bespreken in dit beleidsplan onze visie en standpunten rondom lessen over weerbaarheid, relaties en seksualiteit.

1

Visie

In dit deel treft u onze visie en standpunten aan rondom de lessen waarbij weerbaarheid, relaties en seksualiteit een thema vormen. Daarnaast hebben wij ook een jaarlijks evenement wat aansluit bij dit onderwerp (Week van de Lentekriebels).

Visie seksualiteit:

We willen een school zijn die leerlingen een positieve kijk op seksualiteit geeft, weerbaar maakt en waarden en normen bijbrengt, zodat zij (later) verantwoorde keuzen maken in relaties en seksualiteit. Onder 'verantwoord' verstaan wij:

- Veilig;
- rekening houden met grenzen van de ander;
- eigen keuze in vrijheid;
- rechten van het kind: seksuele voortplanting en keuze van een partner;
- respect;
- gelijkwaardigheid;
- prettig en gewenst contact;
- voorkomen van grensoverschrijding.

De Kernwaarden van seksualiteit komen ook overeen met onze algemene kernwaarden die zijn beschreven in ons schoolplan.

- Veiligheid: Bij ons ervaart het kind geborgenheid en veiligheid. Dit veilige gevoel maakt dat onze leerlingen beter in staat zijn tot leren.
- Uniek: Ieder mens is uniek. Je bent welkom, je mag er zijn, wij geloven in jou. We zijn er voor alle kinderen, ongeacht hun levensovertuiging, godsdienst, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid. Hierbij gaan wij uit van wederzijds respect en zorg voor elkaar.
- Samen: Samen ben je verantwoordelijk. We besteden aandacht aan verbondenheid. We besteden aandacht aan het zorgvuldig omgaan met materialen, zorg voor elkaar en de omgeving. Wij zijn een kleine dorpsschool, maar bieden onze leerlingen wel een breed maatschappelijk blikveld. De nieuwsgierigheid van onze leerlingen naar het onbekende wordt geprikkeld.
- Openheid: Op obs De Schalm staat de deur open voor ieder kind en voor elke ouder/verzorger. Wij vinden het belangrijk dat wij ook een maatschappelijke rol vervullen.
- Professionaliteit: De medewerkers zijn competent. De medewerkers volgen scholing gericht op schoolontwikkeling en indien het budget het toelaat eigen ontwikkeling

Ook in ons hoger doel wordt beschreven hoe belangrijk wij de kernwaarden vinden.

Hoger doel

obs De Schalm wil bijdragen aan het geluk van het kind voor nu en later, zodat het kind zich kan ontplooiën met zijn of haar mogelijkheden tot een goed mens en een goede burger in de Nederlandse samenleving. Wij bieden onze leerlingen

geborgenheid en bescherming. Tegelijkertijd laten we ze kennismaken met de wereld om hen heen. We geven ze de juiste kennis mee, zowel cognitief, sociaal-emotioneel alsook creatief en fysiek. *Zo ontwikkelen onze leerlingen tot zelfverzekerde volwassenen.*

Naast onze eigen visie zijn wij ook verplicht te voldoen aan de kerndoelen die op zijn gesteld vanuit het Ministerie van Onderwijs:

- Kerndoel 43 voor onderwijs De leerling leert over overeenkomsten, verschillen en veranderingen in cultuur en levensbeschouwing in Nederland, leert eigen en andermans leefwijze daarmee in verband te brengen, leert de betekenis voor de samenleving te zien van respect voor elkaars opvattingen en leefwijzen, en leert respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.

1.1

Onze standpunten

Waarom hechten wij belang aan seksuele en relationele vorming:

- Seksuele en relationele vorming draagt bij aan persoonlijke groei, een positieve seksualiteitsbeleving, en bevordert het welzijn en de seksuele gezondheid;
- Kinderen en jongeren zijn nieuwsgierig naar seksualiteit en hebben vragen over seksualiteit;
- Informele bronnen zoals ouders, leeftijdgenoten, of media spelen een belangrijke rol maar zijn niet altijd toereikend;
 - Kinderen en jongeren hebben behoefte aan een duidelijk kader waarbinnen ze positieve normen en waarden kunnen ontwikkelen met respect voor diversiteit;
 - Met de komst van sociale media hebben kinderen massaal toegang tot informatie over seksualiteit. De beelden en informatie over seksualiteit zijn vaak verdraaid, onevenwichtig of niet respectvol. Seksuele en relationele vorming kan deze beelden tegenspreken, corrigeren en nuanceren.

Als uitgangspunt voor de invulling van ons beleid hebben wij gebruik gemaakt van de matrix die is opgesteld door de Rutgers Stichting. In de matrix staat per leeftijdsfase welke thema's aandacht zouden moeten krijgen in de seksuele en relationele vorming. Deze thema's worden toegespitst in wat de kinderen of jongeren in de betreffende leeftijdsfase zouden moeten weten, vinden en kunnen. Tijdens de teamscholing hebben wij per leeftijdsfase de seksuele ontwikkeling besproken zodat wij als team starten met dezelfde informatie.

1.2

Invulling van onze educatie

Wij gebruiken voor de invulling van ons beleid het digitale lespakket 'Kriebels in je Buik' van de Stichting Rutgers. Elke week voor een vakantie is er een week lang iedere dag aandacht in de groepen 1 t/m 8 voor relationele en seksuele vorming die aansluit bij de leeftijd en de belevingswereld van de kinderen in de verschillende groepen. Daarnaast is er ook in de 'Week van de Lentekriebels' extra aandacht voor het onderwerp.

1.3

Competenties docenten

Om op een adequate manier seksuele en relationele vorming te geven zijn de volgende competenties relevant voor docenten. Docenten worden getraind om competenties te verwerven en te behouden door middel van teamscholing.

- Creëren en bewaken van een veilig en vertrouwd leerklimaat;
- Openheid, reflectie en betrokkenheid bij het thema;
- Onderschrijven van visie en uitgangspunten;
- Visie op en kennis van zaken;
- Gevoelige thema's bespreekbaar kunnen maken;
- Signalering en opvang.

1.4

Ouders

Ouders zijn de primaire opvoeders van hun kind. Het is dan ook belangrijk om de ouders te informeren over de visie op seksualiteit en ze te betrekken bij de seksuele vorming. Als school willen we samen met ouders leerlingen ondersteunen bij een gezonde seksuele ontwikkeling. De ouders worden via PARRO op de hoogte gehouden welk thema er aan de orde komt zodat de ouders hier thuis op in kunnen spelen.

2.

Hoe handelen bij seksuele intimidatie, agressie en geweld?

Zoals in het begin is aangegeven, van dit beleidsplan, nemen wij ook in dit beleid op hoe wij handelen bij seksuele intimidatie, agressie en geweld.

Een school draagt zorg voor een veilig schoolklimaat en moet in staat zijn seksueel (grensoverschrijdend) gedrag tijdig te signaleren en adequaat te duiden. Niet al het seksuele gedrag is problematisch of zorgwekkend. In het schooljaar 2022/2023 gaan wij het vlaggensysteem toevoegen aan ons beleid.

Indien wij op dit moment worden geconfronteerd met seksueel (grensoverschrijdend) gedrag bij kinderen wordt de normatieve lijst van Sensoa ingezet om een juiste inschatting te kunnen maken van het gedrag en aan de hand daarvan wordt de beslissing genomen welke stappen er worden ondernomen (welke personen dienen bij het overleg met ouders/leerling aanwezig te zijn). De stappen worden besproken met een team bestaande uit leerkracht, intern begeleider, interne vertrouwenspersoon, directie, eventueel aangevuld met externe vertrouwenspersoon/politie/GGD.

- Leerkracht gaat met intern begeleider in gesprek met leerling en ouders, maakt afspraken en neemt maatregelen. Afspraken en maatregelen worden in logboek genoteerd.
- Interne Vertrouwenspersoon wordt toegevoegd.
- Externe vertrouwenspersoon wordt toegevoegd.
- Politie/GGD wordt betrokken.
-

Indien een medewerker een melding maakt over seksueel (grensoverschrijdend) gedrag dan wordt altijd de extern vertrouwenspersoon betrokken om zodoende een veilige situatie te creëren.

De communicatie met andere betrokkenen verdient ook aandacht. Aandachtspunten zijn:

- Formuleer in neutrale bewoordingen.
- Noem alleen feitelijkheden en doe geen speculaties/geef geen meningen over de zaak.
- Geef aan dat ze via school/de directie van de zaak op de hoogte worden gehouden en op welke manier dat gebeurt.
- Maak afspraken over het gebruik van sociale media.

Iedere leraar op school heeft een taak in het signaleren van ongewenst gedrag en het bevorderen van respectvol gedrag. Dit betreft het gedrag:

- Tussen leerlingen onderling;
- Tussen leerkracht en leerling;
- Tussen leerkrachten onderling.

2.1

Wat is seksueel grensoverschrijdend gedrag?

Seksueel grensoverschrijdend gedrag is elke vorm van seksueel gedrag dat een leerling niet wil. Dat kan verbaal, fysiek of non-verbaal zijn. Denk aan opmerkingen geven over uiterlijk en kleding, vragen naar seksuele ervaringen, seksueel getinte cadeautjes geven, gluren of iemand lastigvallen via social media. Het gaat erom dat degene die het gedrag ondergaat, dit ongewenst en onplezierig vindt.

Bij de grensoverschrijding op één van de zes criteria is er sprake van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

De criteria zijn:

- wederzijdse toestemming (duidelijke instemming van beide partijen);
- vrijwilligheid (er is geen sprake van dwang of drang);
- gelijkwaardigheid (er zijn geen grote verschillen in leeftijd, ontwikkeling, intelligentie);
- leeftijdsadequaat (het gedrag past bij de ontwikkelleeftijd van de leerling);
- context adequaat (het gedrag stoort niemand, de privacy wordt gerespecteerd);
- zelfrespect (het gedrag is niet zelfbeschadigend of vernederend)

Om te bepalen of gedrag passend is bij de leeftijd wordt gebruik gemaakt van de normatieve lijst van Sensoa.

2.2

Wat kan de school doen om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen?

Een veilig schoolklimaat is belangrijk. De school is immers verantwoordelijk voor de veiligheid van leerlingen. Er zijn verschillende manieren om dit veilige klimaat te creëren. Schoolbeleid over seksueel grensoverschrijdend gedrag zorgt ervoor dat hier op alle niveaus op dezelfde manier mee wordt omgegaan.

De school zorgt voor:

- Deskundige vertrouwenspersonen die bij zijn op het gebied van normale relationele seksuele vorming en seksueel grensoverschrijdend gedrag; (dit is op schoolniveau geregeld maar ook een externe vertrouwenspersoon is binnen de stichting aanwezig)
- Bekendheid over wie de vertrouwenspersonen zijn, zowel naar leerlingen, ouders als personeel; (vermelding in de schoolgids)
- Deskundigheidsbevordering bij leerkrachten, ouders en leerlingen over normale seksuele ontwikkeling, visie en beleid op school. (Scholing afgenomen bij de GGD)
- Advies vragen bij GGD

Wat moet een leerkracht doen als een leerling over de grens gaat?

Praat erover met de betrokken leerlingen als er ongewenst seksueel gedrag wordt vertoond. Net als bij andere confrontaties zoals ruzies en pesterijen kan de school

grenzen stellen aan het gedrag en kan er gewezen worden op de gedragsregels. Een docent die het lastig vindt om te reageren kan contact opnemen met de vertrouwenspersoon. De algemene gedragsregels van obs De Schalm zijn beschreven in het protocol Pedagogisch Handelen.

Gedragsregels specifiek voor preventie seksueel overschrijdend gedrag (volwassenen/leerlingen)

- Een leerkracht onderneemt geen uitstapjes na schooltijd met individuele of groepjes kinderen.
- Leerlingen worden niet bij een leerkracht thuis uitgenodigd. Bij een spontaan bezoek aan de leerkracht geldt ook dat een leerling niet binnen kan komen.
- Seksistisch taalgebruik, seksueel getinte grappen, toespelingen, non-verbaal gedrag en alles wat in het verlengde hiervan ligt, wordt niet aanvaard.
 - Wij nemen als begeleider geen initiatief tot kussen bij verjaardagen enz.
 - Als we seksualiteit bespreekbaar maken, bijv. gedurende een project of tijdens gesprekken rondom seksuele vorming, accepteren we alle taalgebruik van kinderen. Wij gebruiken zelf "officiële namen": vagina, penis, borsten enz.
- Verbale en non-verbale seksuele intimidatie zoals grappen met een seksueel getinte, vernederende strekking ten aanzien van anderen worden niet getolereerd.
 - Seksueel getinte opmerkingen, direct of indirect, zijn niet toegestaan.

Troosten

Leerlingen van de onderbouw kunnen op schoot worden genomen door een leerkracht om getroost te worden. Troosten in de bovenbouw doen wij bij voorkeur in de vorm van een arm om iemand heen slaan.

Lichamelijke hulp

Als kinderen starten op school gaan wij er vanuit dat kinderen zelfstandig naar het toilet kunnen. Bij uitzondering helpt de eigen leerkracht of de bekende onderwijsassistent desgewenst bij het aan- en uitkleden bij toiletbezoek. Als hulp nodig is in de bovenbouw (bijv. bij een gehandicapte leerling) bepaalt de leerling zelf wie helpt. We hebben aandacht voor mogelijke schaamtegevoelens en hanteren dan de algemeen geldende uitgangspunten.

Bewegingslessen

Bij de gymles hebben de jongens en meisjes vanaf groep 4 een eigen kleedruimte. Bij het omkleden voor en na de gymles houdt de eigen leerkracht toezicht.

Buitenschoolse activiteiten

De gedragsregels gelden ook tijdens excursies, schoolreisjes en schoolkamp. Op schoolkamp bestaat de leiding uit mannelijke en vrouwelijke begeleiders. Op kamp slapen jongens en meisjes in aparte ruimtes. Zij kunnen zich hier dan ook omkleden. Begeleiders slapen in principe niet in dezelfde ruimte als de kinderen.

Schriftelijk en beeldend materiaal binnen de school

De school distantieert zich van beeldend en schriftelijk materiaal waarin de ander wordt voorgesteld al minderwaardig of als lustobject. Hieronder verstaan we ook leer- en hulpmiddelen, die een rolbevestigend karakter hebben. Dit betekent dat affiches, films, boeken, spel- en ontwikkelingsmateriaal en tijdschriften met een dergelijk karakter niet worden aangeschaft en verspreid en dat kinderen via het internet geen sites mogen bezoeken met een dergelijk karakter.

Van alle geledingen binnen de school (directie, leerkrachten, hulpouders, stagiaires, onderwijsassistenten en niet-onderwijzend personeel) wordt verwacht dat zij zich houden aan de vastgestelde gedragsregels. Iedereen die gedrag vertoont dat als

onacceptabel wordt ervaren, wordt hierop in ieder geval aangesproken. Afhankelijk van de situatie gebeurt dit individueel of in klassenverband.

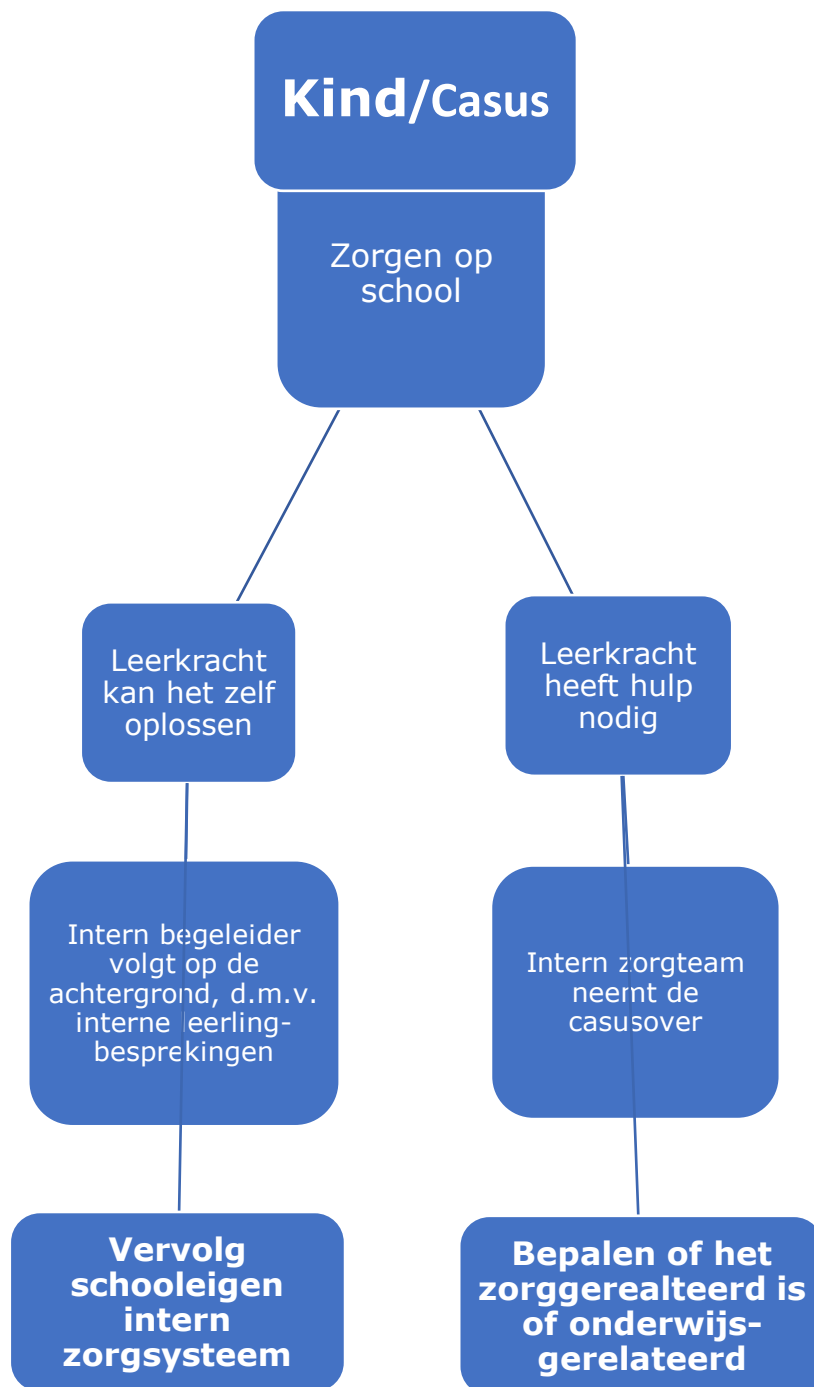
Gedragsregels voor preventie seksueel overschrijdend gedrag bij leerlingen:

- De wc's zijn om te plassen niet om te spelen.
- Een kindje tegelijk naar de wc. Bij de groep 1/2/3 wordt een ketting gebruikt.
- Niet aan andermans lijf zitten en andersom.
- Je mag je eigen lichaam op speciale plekje's aanraken, maar doe dat niet zomaar in het bijzijn van anderen. Dat is privé.
- Laat een ander nooit iets tegen zijn zin in doen. Ga niet dwingen of een ander overhalen.
- Doe ook zelf niets tegen je zin in.
- Speel met kinderen van je eigen leeftijd.
- Doe elkaar geen pijn.
- Stop niets in lichaams gaatjes (neusgaten, vagina, poepgaatje, oren, et cetera.) omdat je dan iets kunt beschadigen of iemand pijn kan doen.
- Elkaar niet uitlachen, eigen grenzen bewaken, elkaar laten uitpraten, elkaars mening respecteren, persoonlijke zaken niet doorvertellen.
- Kinderen hebben de mogelijkheid om anoniem vragen te stellen, die daarna worden besproken. Kan ook in een kleine groep worden besproken of individueel mogen kinderen aangeven in de vraag.
- Seksuele diversiteit en genderdiversiteit zijn onderwerpen die aan bod komen tijdens de lessen Kriebels in je Buik.

2.3

Wat te doen bij vermoedens?

Bij vermoedens van seksueel grensoverschrijdend gedrag is een juiste beoordeling van de feiten van cruciaal belang. Het eerste advies luidt dan ook: blij rustig en handel nooit overhaast. Hierna wordt het stroomschema van de zorg gevolgd.

Na de laatste stap waarin wij bepalen dat het zorggerelateerd is zorgen wij voor de passende hulp.

3

Bijlage

Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling is aanwezig in het digitaal veiligheidsplan op Sharepoint.

Protocol social media medewerkers/ouders en kinderen is aanwezig in het digitaal veiligheidsplan op Sharepoint.

